

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Anni Koha
Tööinspeksioon
anni.koha@ti.ee

Teie 06.03.2025 nr

Meie 21.03.2025 nr 2.3-8/25/726-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise seoses eriliiki (ametiühingusse kuulumine) isikuandmete töötlemisega. Küsite, kas tööandja võib kollektiivlepingu kokkulepet muuta nii, et edaspidi teeb töötaja ise ametiühingule kollektiivlepingus kokkulepitud makseid.

Teadmata kõiki asjaolusid, s.h millised on lepingu tingimused, kuidas on lepingus muudatuste tegemine reguleeritud vms, siis selgitan, et Andmekaitse Inspeksioon teostab muuhulgas järelevalvet isikuandmete kaitse üldmääruse ning isikuandmete kaitse seaduse üle ning muus osas selgitusi jagada ei saa.

Küll aga näeme, et siinkohal ei ole pigem probleem isikuandmete töötlemise seaduslikkus, vaid kas ning millistel tingimustel saab tööandja kokkulepet muuta. Nimelt, kas tööandjal on kohustust kanda töötaja eest üle ametiühingu liikmemakse olukorras, kus tööandja seda enam ise teha ei soovi. Sellele küsimusele vastuse saamiseks peavad pooled hindama kokkuleppe sisu, s.h seda, kuidas on reguleeritud tingimuste muutmine. Kollektiivlepingu sõlmimist, kehtimist, lõppemist ja sisu reguleerib kollektiivlepingu seadus.

Ametiühingu liikmemaksu töötasust kinnipidamise kohustust tööandjale meie teada ühestki õigusaktist ei tulene. Ametiühingu liikmemaksu kinnipidamise, ülekandmise ning lepingu muutmise küsimusi on võimalik lepingusse kirja panna, mistõttu tulebki välja selgitada, milline on olnud poolte tahe.

Mis puudutab isikuandmete töötlemist, oluline on teada, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 5 lg 1 p a sätestab, et isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik ja andmesubjektile läbipaistev; samuti tohib isikuandmeid koguda üksnes kindlaksmääratud õiguspärasel eesmärgidel (art 5 lg 1 p b) ning koguda tuleb eesmärgi seisukohalt võimalikult vähe andmeid (art 5 lg 1 p c). Seda, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil andmetöötlust läbi viiakse, peab IKÜM art 5 lg 2 kohaselt selgitama ja tõendama iga andmetöötleja (s.h tööandja) ise. Kui andmetöötluseks puudub alus, siis isikuandmeid, eriti eriliiki isikuandmeid, töödelda ei tohi.

Isikuandmete töötlemise aluste loetelu on toodud IKÜM artiklis 6 ning isikuandmete eriliikide töötlemise alused artiklis 9. Ametiühingusse kuulumise andmed on IKÜM artikli 9 lõike 1 kohaselt eriliiki isikuandmed. Antud juhul avaldab töötaja ise soovi oma eriliiki isikuandmete töötlemiseks.

Kokkuvõtvalt saangi vastata, mis puudutab eriliiki isikuandmete töötlemist, et nende töötlemine on õiguspärane kui selleks on olemas korrektne õiguslik alus. Seda, miks ja millistel alustel tööandja oma isikuandmete töötlemise otsuseid teeb, peab selgitama tööandja ise.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Liina Kroonberg

jurist

peadirektori volitusel